

Julius Hautamäki

Seuraohje salibandyseura Papas ry:lle

Liikunnanohjaaja

Liikunnan ja vapaa-ajan kou-
lutus

Syksy 2019

KAMK • University
of Applied Sciences

Tiivistelmä

Tekijä: Hautamäki Julius

Työn nimi: Seuraohje salibandyseura Papas ry:lle

Tutkintonimike: Liikunnanohjaaja (AMK), Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus

Asiasanat: seuraohje, toimintakäsikirja, urheiluseura, salibandy, tähtiseurahanke

Seuraohje on seura-aktiivisten käsikirja, josta löytyy tietoa seuran joukkue toiminnasta, ohjeistuksista ja sen toimintatavoista. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Kajaanissa toimivan salibandyseura Papas ry:n kanssa, joka toimi myös toimeksiantajana tässä työssä. Suomen Olympiakomitean tähtiseurahanke on merkittävä osa Papas ry:n seuraohjetta, sillä salibandyseura haluaa saada seuralleen tähtimerkinnän. Tähti-merkki on Olympiakomitean ja lajiliittojen myöntämä tunnus urheiluseuralle, joka täyttää lasten ja nuorten, aikuisten tai huippu-urheilun laatutekijät seuran tavoiteltavan kohderyhmän osalta. Ohjeen täytyy sisältää informaatiota mm. seuran arvoista, strategiasta, organisaation tehtävistä, joukkueiden toimintatavoista, urheilutoiminnasta ja taloudesta.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa Kajaanissa toimivalle salibandyseura Papas ry:lle seuraohje, joka tuotettiin salibandyseuralle edistääkseen heidän toimintaansa. Tavoitteena oli koota seuran aikaisemmat suulliset ja kirjalliset ohjeistukset yhdeksi kirjalliseksi ohjeeksi, jotta seura pääsisi osaksi Suomen Olympiakomitean tähtiseurahanketta. Tähtiseurahankkeen tavoitteena on kehittää suomalaista urheiluseuratoimintaa.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen työ, jossa perehdyin seuraohjeen laatimisessa hyödynnettävään teoriatietoon. Teoriatiedon pohjalta tein 31-sivuisen seuraohjeen. Seuraohje tuli koko urheiluseuralle julkiseen käyttöön, jota seuratoimijat hyödyntävät seuran toiminnassa. Seuratoimijoiden perehdyttyä ohjeeseen, toimijoilta pyydettiin palautetta sähköisen kyselyn avulla. Sain positiivista ja rakentavaa palautetta viideltä henkilöltä.

Opinnäytetyön tuloksena syntynyt seuraohje hyödynnetään Kajaanissa toimivan salibandyseura Papas ry:n toiminnan kehittämisessä. Salibandyseura hyötyy seuraohjeesta helpottamalla, selventämällä ja parantamalla seuran salibandytoiminnan laatua sisäisesti ja ulkoisesti. Opinnäytetyöni jatkokehityskohteeksi nousi seuran salibandytoiminnan tyytyväisyyden tarkkailu, jossa seura tavoitteena on kerätä palautetta ja kehitysehdotuksia toiminnan kehittämistä varten yksi tai kaksi kertaa vuodessa.

Abstract

Author: Hautamäki Julius

Title of the Publication: Manual for the floorball club Papas ry

Degree Title: Bachelor's Degree in Sports and Leisure Management

Keywords: manual, handbook, sport club, floorball, star club project.

The Club Guide is a club activity manual for club members that provides information on club team activities, guidelines and procedures. The thesis was carried out in cooperation with the Floorball Club Papas ry in Kajaani, who also commissioned this work. The Finnish Olympic Committee's Star Club project is a significant part of Papas ry's guide, as the floorball club intends to be awarded a star. The star sign is a symbol issued by the Olympic Committee and sports federations to a sports club that qualifies for the quality of the target group of children and adolescent, adults or top athletes. The instruction must contain information eg. club values, strategy, organizational responsibilities, team practices, sports and finances.

The purpose of this thesis was to design and implement a guide for the floorball club Papas in Kajaani, which was produced for the floorball club to promote their activities. The aim was to compile the club's previous oral and written instructions into a single written document so that the club could become part of the Finnish Olympic Committee's Star Club project. The aim of the Star Club project is to develop Finnish sports club activities.

This Bachelor's thesis is a functional thesis, which I studied the theoretical knowledge to be used in the preparation of the guide. Based on the theory, a 31-page guide was compiled by the author. The guidelines were made available to the entire sports club and used by club members in the club's activities. After the club members had read the instructions, the participants were asked for feedback through an electronic questionnaire. I received positive and constructive feedback from five people.

The guidelines created as a result of the thesis will be utilized in the development of the activities of the Floorball Club Papas in Kajaani. The floorball club benefits from this guide because it facilitates, clarifies, and improve the quality of its floorball activities internally and externally. In the future the floorball club is planning to monitor satisfaction in the club's activities and of its members, by gathering feedback and suggestions for development once or twice a year.

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön lähtökohdat	3
2.1	Tavoite ja tarkoitus.....	3
2.2	Toimeksiantaja salibandyseura Papas ry.....	4
3	Urheiluseuratoiminnan historia	6
4	Salibandy Suomessa	7
4.1	Salibandyliiton toiminta	7
4.2	Tähtiseurahanke.....	7
5	Urheiluseurojen toimintakäsikirjat seuraohjeen rakentumisen taustalla.....	9
6	Kehittämishankkeen toteutuminen.....	11
6.1	Aloitus- ja esivaihe.....	11
6.2	Suunnitelmavaihe.....	12
6.3	Työstövaihe	13
6.4	Tarkistusvaihe.....	16
6.5	Viimeistelyvaihe	16
6.6	Valmis tuotos.....	17
7	Arviointi	19
7.1	Seuratoimijoiden palaute.....	19
7.2	Opinnäytetyön onnistumisen arviointi.....	21
8	Pohdinta	23
8.1	Eettisyys ja luotettavuus	25
8.2	Käyttöoikeudet ja jatkokehityskohteet	26
	Lähteet	27

Liitteet

1 Johdanto

Tähtiseurahanke on Suomen Olympiakomitean, lajiliittojen ja aluejärjestöjen laatuohjelma, jonka päätavoitteena on kehittää kotimaista urheiluseuratoimintaa. (Tähtiseurat – seurojen laatuohjelma 2019). Laatuohjelman tavoitteena on auttaa seurojen kehittymistä sen eri osa-alueilla, joita ovat laadukas lasten urheilu, huippu-urheilu ja aikuisten harrasteliikunta. Ohjelman avulla voidaan varmistaa suomalaisen liikunta- ja urheiluyhteisön yhteisen seuratoiminnan lupauksen toteutumista liikkujan ja urheilijan polkujen eri vaiheissa. Eri urheilulajien yhteinen laatuohjelma tarjoaa mahdollisuutta yhteisen kehittämisympäristön tekemiseen, yhdessä oppimiseen ja osaamisen jakamiseen, yhteisiin toimintatapoihin, resurssien tehostamiseen ja yhteistyön vahvistaminen eri toimijoiden välillä. Ohjelman avulla seuratoimintaa tehdään näkyväksi ja se lisää seuratoiminnan arvostusta yhteiskunnassa. (Urheiluseuroille uusi laatuohjelma 2017).

Tähtiseura-ohjelman laatutekijöitä ovat esimerkiksi urheilutoiminta, seuran ihmiset, aineelliset resurssit sekä johtaminen ja hallinto. Liikunta- ja urheilutoiminta ovat seuran tärkeintä ydintoimintaa. Seuran urheilutoiminnan tueksi, seuralla täytyy olla selkeä käsitys urheilijan- ja liikkujanpoluista sekä tätä tukeva valmennus- ja ohjauslinjaus. Polut kertovat, miten seurassa voi harrastaa liikuntaa ja urheilua, valmennus- tai ohjauslinjaus puolestaan sitä, miten seura tukee harrastuspolkua. Toisena merkittävänä laatutekijäkokonaisuutena seuratoiminnassa on aineelliset resurssit. Ne tarkoittavat seuran taloutta, tiloja ja välineitä. Huomioitavana olisi, että aineelliset resurssit vastaavat seuran urheilutoimintaa ja seura käyttäisi resurssejaan viisaasti. Seuran viimeisenä laatutekijäkokonaisuutena on johtaminen ja hallinto. Seura on oma organisaatio, jota täytyy johtaa ja hallinnoida, jotta urheilutoimintaa voidaan toteuttaa, aineelliset resurssit tulevat käyttöön ja ihmiset voisivat yleisesti toimia. Usein johtaminen ja hallinto ovat asioita, jotka seurassa on saatava heti ensimmäisenä kuntoon, mikäli toimintaa halutaan kehittää. (Seuratoiminnan malli n.d).

Kajaanissa toimiva salibandyseura Papas ry haluaa kehittää omaa seuratoimintaansa ja olla mukana Suomen Olympiakomitean tähtiseurahankkeessa. Olympiakomitean tähtiseurahankkeen kriteerinä onkin, että urheiluseuralla täytyy olla kattava seuraohje heidän omasta toiminnastaan, jotta seura saisi tähtiseura merkinnän salibandy toimintaansa. Papas ry:llä ei ole tällä hetkellä omaa seuraohjetta ja seuraohjeeseen tarvittava materiaali on suurimmaksi osaksi suullisena tietona, ja vain osa materiaalista on kirjallisessa muodossa. Tieto seuran toiminnasta ja ohjeistuksista on vain muutamalla henkilöllä tiedossa ja eikä sitä ole julkistettu muulle seuralle. Tämä opin-

näytetyö on aiheeltaan toiminnallinen opinnäytetyö, joka toteutetaan yhteistyössä salibandyseura Papas ry:n kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa seuraohje Papas ry:n toiminnasta.

Seuraohjeen tavoitteena on helpottaa, selventää ja parantaa seuran salibandy toiminnan laatua sisäisesti ja ulkoisesti. Salibandyseura haluaa opinnäytetyön avulla tehdä muutoksen ja kehittää toimintaansa entistä parempaan suuntaan. Jotta seura saisi tähtiseura merkinnän, seuraohjeessa tulisi mainita seuran arvot, strategiat, organisaation tehtävät, joukkueen toimintatavat, urheilutoiminta ja talous. Päällimmäisenä tavoitteena onkin, että seuraohje toimisi seuratoimijoiden ja seura-aktiivisten käsikirjana, josta löytyy tietoa seuran toiminnasta, ohjeistuksista ja toimintatavoista. Toimeksianto tuli Papas ry:ltä tilaustyönä, sillä työ on heidän toiminnan kehittämiseksi ajankohtainen.

Valitsin Papas ry:n seuraohjeen opinnäytetyön aiheeksi siksi, että minua kiinnostaa henkilökohtaisesti urheiluseuratoiminta ja varsinkin sen kehittäminen. Henkilökohtaisena kriteerinä asetin itselleni opinnäytetyötä valitessani, että sen tulisi liittyä urheiluseuraan jollakin tavalla. Opinnäytetyön aiheesta on tehty aikaisemminkin samankaltaisia opinnäytetöitä eri urheiluseurojen keskuudessa. Halusin ottaa työn aiheen itselleni myös haasteeksi, jotta oppisin syventämään omaa tietämystäni salibandyseuran toiminnasta ja kehittämään omaa ammatillista osaamistani seuratoiminnan kehittämisessä. Opinnäytetyössäni etsin myös vastauksia työtäni ohjaaville kysymyksille.

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

2.1 Tavoite ja tarkoitus

Opinnäytetyön päätavoitteena on tuottaa salibandyseura Papakselle oma seuraohje tulevalle kaudelle 2019-2020. Seuran tavoitteena on saada kaikki suulliset ja kirjalliset ohjeistukset yksien kansien väliin sekä olla osana Suomen Olympiakomitean tähtiseurahanketta. Edellytyksenä tähti-merkinnälle seuraohjeen tulee täyttää standardien asettamat vaatimukset. Opinnäytetyön tekijän tavoitteena oli saada vastaukset opinnäytetyötä ohjaaviin kysymyksiin, jotka asetettiin työn tavoitteeksi. Kysymykset laadittiin tutkimuksellisella selityksellä, sillä tutkimuksesta saatu tieto on tarpeellista työn onnistumisen kannalta. Vastaukset asetettuihin kysymyksiin saadaan/saatiin seuralle teetetyistä palautekyselyistä, jossa pohditaan opinnäytetyön ohjaavien kysymysten lisäksi seuratoimijoiden rooleja ja aiempien ohjeistusten selkeyttä sekä tyytyväisyyttä seuraohjeen sisällön kokonaisuutta kohtaan. Henkilökohtaisena tavoitteena opinnäytetyötä tehdessä olivat kiinnostus urheiluseuratoimintaan ja sen kehittämistä kohtaan. Työn aiheen opinnäytetyön tekijä valitsi itselleen haasteeksi, jotta tekijä oppisi syventämään ja kehittämään omaa ammatillisista osaamistaan korkeakoulun liikunnanalan opiskelijana sekä seuratoiminnan kehittämistehtävässä. Tavoitteena on myös kartoittaa urheiluseuratoiminnan tehtäviä sen omissa toiminnassaan.

Opinnäytetyötä ohjaavat kysymykset ovat:

1. Miten laatia seuraohje?
2. Onko seuraohje käytännöllinen seuratoimijoille?
3. Millä tavalla seuraohje parantaa urheiluseuran toimintaa?

Ensimmäistä kysymystä tullaan pohtimaan ja käsittelemään suurimmaksi osaksi opinnäyteprosessissa, koska opinnäytteen ydin perustuu kysymyksen ”Miten laatia seuraohje?” ympärille. Tarkoituksena onkin tehdä opinnäytetyön tekijälle selväksi, miten lähteä ns. puhtaalta pöydältä rakentamaan seuraohjetta, koska seuraohjeelle ei ollut varsinaista mallipohjaa, johonka rakentaa sitä. Kysymyksiä ”Onko seuraohje käytännöllinen seuratoimijoille?” ja ”Millä tavalla seuraohje parantaa urheiluseuran toimintaa?” saan vastaukset palautekyselyistä, jonka tarkoituksena opinnäytetyöni ohjaavien kysymysten lisäksi on myös auttaa seuraa kehittämään sen omaa toimintaa näiden kysymysten pohjalta. Lukijalle tässä työssä on tarkoitus selventää, että miten

olen laatinut seuraohjeen vaihe vaiheelta hyödyntäen tiettyjä menetelmiä ja materiaaleja ja miten olen päättänyt työn lopputulokseen saatuaani seuraohjeen valmiiksi salibandyseuralle.

2.2 Toimeksiantaja salibandyseura Papas ry

Kajaanissa toimiva salibandyseura Papas ry perustettiin vuonna 1995. Seura on Suomen salibandyliiton ja Kainuun Liikunnan jäsen. Seurassa on noin 350 jäsentä, joista alle 17-vuotiaita on noin 220. Papas toimii salibandyn vastuuseurana Vuokatti-Ruka urheiluakatemiassa, johon kuuluu yläkoulu, 2. asteen koulutus lukio ja ammattikoulu, Kajaanin ammattikorkeakoulu sekä Kainuun Priikaati. Tämä tarkoittaa yhteensä n. 60 aktiivista akatemialaista. Papas ry:n puheenjohtajana toimii Arto Martinmäki ja varapuheenjohtajana Anni Hakkarainen. Seurahallitus koostuu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi seisemästä henkilöstä. Seuraan on palkattuna kaksi päätoimista työntekijää, jotka vastaavat urheiluseuran arjen pyörittämisestä. Seurassa on lisäksi 32 valmentajaa juniorijoukkueissa/kerhoissa ja muita toimihenkilöitä 23. (Sarita Kuusisto, sähköposti 30.1.2019.)

Papas ry:n tarkoituksena on edistää ja kehittää salibandyharrastuksen toimintaa sen omalla kotipaikkakunnalla sekä siihen liittyvää harrastus- ja kilpailutoimintaa sen omalla toiminta-alueella. Salibandy toiminta on suunnattu ilman ikärajoituksia kummallekin sukupuolille. Kajaanin salibandyseurassa kaudella 2018-2019 harraste- ja kilpailutoiminnassa mukana olleita joukkueita on seurassa 14 sekä kerhotoiminnassa kolme ryhmää. Aikuisjoukkueista naiset pelaavat kahdessa eri sarjaa: Naisten edustus pelaa naisten kakkosdivisioonaa ja naisten toinen joukkue pelaa naisten kolmosdivisioonaa Pohjois- Suomessa. Miesten edustusjoukkue pelaa miesten kakkosdivisioonaa Pohjois- Suomessa ja miesten toinen joukkue pelaa kolmosdivisioonaa. Poikien juniorijoukkueita seurassa on kuusi joukkuetta F- junioreista B-junioreihin ja joukkueet pelaavat Pohjois- Suomen ja Savo-Karjalan aluesarjassa. Tyttöjen juniorijoukkueita seurassa on vain kolme joukkuetta, B-, C- ja D- juniorit. Joukkueet pelaavat myös Pohjois- Suomen ja Savo-Karjalan aluesarjaa. Salibandy kerhotoiminnassa mukana seuralla on kaksi poikien ja yksi tyttöjen kerhoa.

Papas ry on asettanut neljä erilaista tavoitetta viiden vuoden aikajanelle, jotka seura haluaa saavuttaa vuoteen 2024 mennessä. Ensimmäisenä tavoitteena on, että jokaisessa junioreikäluokassa (A-G) sekä tytöissä että pojissa on vähintään yksi sarjajoukkue. Mahdollisuuksien mukaan seura pyrkii luomaan myös kilpa- ja harrastejoukkueet jokaiseen ikäluokkaan. Tähän liittyen seura on tehnyt pelaajanpolun aina kerhoista edustusjoukkueisiin saakka. Kun jokaisessa ikäluokassa on

joukkue, haluamme myös, että jokaisella joukkueella on oma valmentaja ja jokaisella valmentajalla on salibandyliiton valmentajakoulutus. Tämä on toinen tavoitteemme. Kolmas tavoitteemme on Papas-liigan luominen, joka tarkoittaa harrasteliigaa sekä junioreille että aikuisille. Haluamme tarjota enemmän pelejä jokaiselle ikäluokalle. Neljäs tavoitteemme on Papasin kerhotoiminnan käynnistäminen jokaisella koululla Kajaanin alueella. (Sarita Kuusisto, sähköposti 30.1.2019.)

3 Urheiluseuratoiminnan historia

Suomessa urheiluseuratoiminnalla on ollut pitkät perinteet. Ensimmäinen urheiluseura perustettiin Suomessa jo 1890-luvulla. Urheiluseuroja alkoi suuremmissa määrin syntyä 1900-luvun ensimmäisinä vuosikymmeninä maahamme, kun urheilutoiminta alkoi ottaa vahvaa jalansijaa suomalaisten elämässä. Entisaikaan liikuntaharrastus tarkoitti pelkästään klassisten urheilulajien piirissä tapahtuvaa toimintaa. Urheilu kuului yhtenä osana monien järjestöjen ja yhteisöjen ohjelmaa. Muun muassa partio, reserviläisjärjestöt, seurakuntien kerhot ja monet muut harrastuspiirit. (Hossain, Suortti & Kallio 2013, 32.)

Salibandyseuran hyvän hallinnon mukaan, urheiluseura on oikeudenmukaiseen aatteeseen perustuva yhdistys, jonka tarkoituksena on kehittää liikuntaa ja siihen kuuluvaa kansalaistoimintaa seuran toiminta-alueella. Suomen liikunta ja urheilu (Suomen liikunta ja urheilu SLU ry 2011, 1) mallisääntöjen mukaan seuran tehtävä on järjestää liikuntamahdollisuuksia erilaisista taustoista tuleville ihmisille niin terveys- ja kuntoliikunnan, kilpa- ja huippu-urheilun kuin myös yhdistystoiminnassa. (Salibandyseuran hyvä hallinto 2012, 5.)

Yhdistyksen asetettujen sääntöjen tarkoitusta tulee kunnioittaa seuran kaikessa toiminnassa, eikä sitä voida sivuuttaa. Seuran sääntöjen mukainen tarkoitus on otettava huomioon mm. toimintalinjassa, valmennuslinjassa, strategiassa, missiossa, visiossa, toimintasuunnitelmassa tai missä tahansa vastaavassa dokumentissa. Sääntöjen tarkoitus on oltava jokaisen seuran joukkueen tai jaoston vastaavissa asiakirjoissa ja eikä yhdelläkään seuran nimen alla toimivalla alaryhmällä tai yksittäisellä jäsenellä ole toimia seuran sääntöjen vastaisesti. Hallituksen tehtävä ja vastuu seurassa on tämän periaatteen toteuttamisessa keskeinen ja hallituksen velvollisuutena ehdoton. (Salibandyseuran hyvä hallinto 2012, 6.)

Suomessa aktiivisten liikunta- ja urheiluseurojen lukumäärä on arviolta 10 000. Seuroja on yhdistysrekisterissä hieman yli 20 000, mutta rekisterin siivouksen syystä se pudottaa seurojen määrää huomattavasti. Vuosittain noin 6000 seuraa saa kunnilta tukea toimintaansa. Asukaslukuun suhteutettuna Suomessa on yksi seura noin 500 asukasta kohden. Suomalaisen seuratoiminnasta voidaan antaa edellä mainittuihin tietojen pohjalta kokonaisarvio: 10 000 seuraa ja 1,2 miljoonaa suomalaista osallistuu seuratoimintaan jäsenenä eli noin 22 prosenttia väestöstä. (Mäenpää 2016, 31.)

4 Salibandy Suomessa

4.1 Salibandyliiton toiminta

Suomen salibandyliitto ry (SSBL) perustettiin vuonna 23.9.1985, joka on valtakunnallinen urheilu- ja liikuntajärjestö, jonka tehtävänä on salibandy harrastajien edunvalvonta ja lajin harrastamisen kehittäminen valtakunnallisesti sekä toimia salibandyn laaja-alaisena mahdollistajana Suomessa. Toiminnan perustana salibandyliitolla on liikunnan eettiset-arvot ja reilun pelin periaatteet urheilussa. Varsinkin tasa-arvoa liitto pyrkii edistämään omassa toiminnassaan. (Salibandyn esittely 2018, Salibandy.fi)

Suomen salibandyliitto on yksi Kansainvälisen Salibandyliiton (IFF) perustajajäsenistä. Yhteistyötä salibandyliiton kanssa tekevät Suomen Työpaikkaurheilu (STPU), Koululiikunta-liitto (KLL), Suomen Kuurojen Urheiluliitto (SKUL) ja Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta ry (VAU) kanssa. Liiton varsinaisiin jäseniin kuuluu liiton hallituksen hyväksyvät salibandya ja sählyä harrastavat rekisteröidyt yhdistykset ja näiden perustavat rekisteröidyt piiri- ja alue järjestöt. Salibandy liitolla on tällä hetkellä yli 800 jäseneseuraa. (Salibandy Suomessa 2018, Salibandy.fi)

Suomen Gallupin SLU:lle tekemän Suuren liikuntatutkimuksen mukaan Suomessa arvioidaan olevan yhteensä 354 00 salibandyn ja sählyn harrastajaa. Salibandy on jalkapallon ja jääkiekon jälkeen Suomen kolmanneksi suosituin palloilulaji, jolla on rekisteröityjen pelaajien mukaan tällä hetkellä (yli 65 000 lisenssipelaajaa). Ainoastaan jalkapallolla on palloilulajeista Suomessa enemmän harrastajia kuin salibandyllä. (Salibandyn esittely 2018, Salibandy.fi)

Salibandyliigassa miehet pelaavat kuudella eri divisioonatasolla ja naiset pelaavat valtakunnallisesti Salibandyliigaa 1. – 4. divisioonassa. Junioritoiminta yltää A-junioreista G-junioreihin asti. Kaudella 2016-17 joukkueita oli mukana 3024 kpl. Suomea edustavat kansainvälisellä tasolla miesten, miesten U23, naisten, U19-poikien ja tyttöjen maajoukkueet. Kaudella 2017 syksyllä perustettiin myös U16-maajoukkueet tytöille ja pojille. (Salibandyn esittely 2018, Salibandy.fi)

4.2 Tähtiseurahanke

Suomen Olympiakomitean tähtiseurahanke on tärkeä osa Papas ry:n seuraohjetta, sillä seura saa oman toimintakäsikirja. Toimintakäsikirjan seuraauksena seura saa tästä tähtimerkinnän ja on

täten mukana Olympiakomitean tähtiseurahankkeessa muiden ohjelmassa olevien urheiluseurojen kanssa, kunnes tämä on täyttänyt Olympiakomitean asettamat kriteerit. Tähtiseura-ohjelma on Olympiakomitean, lajiliittojen ja aluejärjestöjen laatuohjelma, joka kehittää ja tukee suomalaisen urheilun keskiössä olevaa vahvuutta: seuratoimintaa. Tähtimerkin saaneet urheiluseurat muodostavat yhdessä Tähtikuvion, jonka tarkoituksena on loistaa kirkkaampana kuin tähdet yksinään. Jokainen voi urheilla ja liikkua tähtikuviossa omalla tasollaan kohti omia tavoitteitaan yhä suuremman taustatuen avulla. Merkki on lupaus laadusta nykyisille ja uusille jäsenille, heidän lähipiireille sekä tukijoille. Tähtimerkki on todisteena modernista, ketterästä ja inhimillisestä toimintatavasta, joka sopii kaikille liikkujille. Sen tarkoitus on vastata erilaisten liikkujien tarpeisiin, mutta myös kehittyä heidän mukanaan. Aikaisempaa laajempi tuki mahdollistaa paitsi liikunnan säilymisen osana ihmisen eri elämänvaiheita sekä toimii myös alustana kehittyä huippu-urheilijaksi. (Tähtiseurat – seurojen laatuohjelma 2018.)

Salibandyn seurat toteuttavat Salibandyliiton omaa seurakehitystä, jonka osana on Olympiakomitean tähtiseura - ohjelma. (Tähtiseura-verkkopalvelun jalkapallon ja salibandy seuroille 2018). Tämä tarkoittaa, että salibandyn seurat eivät tarvitse tähtiseuran – verkkopalvelua, sillä salibandyliitolla on vastaavanlainen verkkopalvelu, seurakehitys.fi, jota Papas ry käyttää. Salibandyliiton seurakehitys.fi palvelu linkittyy Papas ry:n seuraohjeeseen ja tähtiseura – ohjelmaan toteuttamiseen seuralle siten, että kun seurakehitys.fi kolmen osa – alueen sisällöt ovat seuralle toteutuneet (1. Johtaminen ja hallinto, 2. Urheilun johtaminen ja 3. Viestintä ja markkinointi) ja niiden sisältämät alakohdat. Kolmen osa-alueen toteuduttua seura on tähtiseura kelpoinen ja saa siitä tähtiseura merkinnän sekä on mukana Suomen Olympiakomitean tähtiseura – ohjelmassa.

Mitä hyötyä laatuohjelmasta on salibandyseuralle ja muille urheiluseuroille? Seuran kannalta yhtenäinen brändi tuo esille seuran laadukkaan toiminnan ja seuroilla on hyvä mahdollisuus tuoda omia toimintojaan laajemmin näkyviksi ja parantaa omaa imagoaan. Työkaluna laatuohjelma tarjoaa seuroille maksutonta Tähtiseura-verkkopalvelua ja tietoa, koulutusta, viestintää sekä hyviä malleja seuran omaan toimintaan. Kehittämistoiminnan helpottamiseksi seura(t) saa tukea seuran kehittämiseen, joka mahdollistaa vielä parempaan seuratoimintaan, seuratoiminnan eri osa-alueiden tarkasteluun yhtenä kokonaisuutena tukee ja helpottaa seuran työtä, helpottaa yhteistyötä ja verkostoitumista seurojen ja lajiliittojen sekä aluejärjestöjen välillä ja lopuksi kannustaa toiminnan kehittämiseen muuttuvassa yhteiskunnassa. (Tähtiseurat – seurojen laatuohjelma 2019.)

5 Urheiluseurojen toimintakäsikirjat seuraohjeen rakentumisen taustalla

Seuraohje on pähkinänkuoressaan seuratoimijoiden ja -harrastajien käsikirja. Ohjeesta löytyy tietoa seurantoiminnasta ja siihen kootaan seuratoimintaan liittyviä ohjeistuksia ja toimintatapoja. Seuraohjetta päivitetään vuosittain seuran toimesta ohjeen käyttöönoton jälkeen, kunnes seuralla on siihen tarvetta.

Olympiakomitean urheiluseuran toimintakäsikirjamalli on hyvä pohja aloittaa seuraohjeen rakentamisen, koska siitä löytyy yleiset tiedot, jotka täytyvät olla toimintakirjassa urheiluseuralle. Seuran toimintakäsikirja selventää seuran sisäisiä ja ulkoisia toimintatapoja. Toimintakäsikirja korostaa, seuran olemassa oloa, toimintatapoja ja sen periaatteita, joita seura omassa toiminnassaan haluaa noudattaa. Kaikkien seurojen toimintalinjaan vaikuttavat seuran lähtökohdat, historia ja sen nykyinen seurakulttuuri. Toimintalinjauksien avulla seurat rakentavat omaa brändiään. (Urheiluseuran toimintakäsikirja / -toimintalinja 2018, 1.)

Toimintakäsikirjaa ja sen linjauksia luodessa tulee ottaa huomioon eri tehtävissä toimivia seuratoimijoita sekä toimintaan osallistuvia taustahenkilöitä esim. lasten vanhemmat. Käsikirjan päämääränä on yksinkertaisuudessaan selventää seuratoimijoiden yhteistyötä ja informoida toimintaa osallistujia heidän eri toiminta-alueista ja seuran toimintatavoista. Toimintakäsikirjan tarkoitus on auttaa uusia ja vanhoja seuratoiminnasta kiinnostuneita henkilöitä omaksumaan seuran toimintatapoja. Ylös kirjattuja toimintalinjauksia on kätevämpi arvioida ja uudistaa, kun tiedostetaan, mitä ollaan ennestään sovittu. Toimintakäsikirja on suotavaa siirtää seuran internetsivuille, jotta se olisi kaikille luettavissa. Käsikirjaa tulee päivittää säännöllisesti, jotta tieto pysyisi ajan tasalla. (Urheiluseuran toimintakäsikirja / -toimintalinja 2018, 1.)

Seuraohjeen rungon rakentamisessa käytän Suomen Olympiakomitean urheiluseuran toimintakäsikirja / -toimintalinjan ohjetta, jossa suositellaan kokomaan toimintakäsikirjan sisällys seuraavanlaisesti:

Malliesimerkki toimintakäsikirjan sisällöstä:

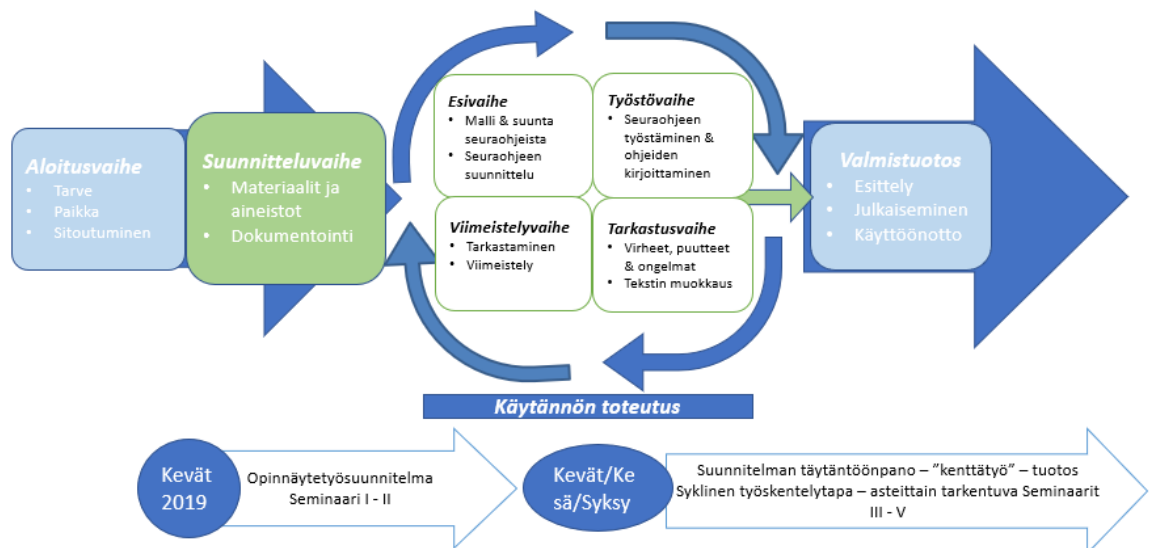
- Urheiluseuran näkemys
- Urheiluseuran eettinen kannanotto
- Tavoiteltava päämäärä

- Organisaation ja seuratoimijoiden tehtävät
- Käytännön perusteet
- Yleiset ohjeistukset joukkueille
- Talousohjeistukset seuran joukkueille
- Ammatillisen osaamisen edistäminen seurassa (seuratoimijat, valmentajat ja joukkueenjohtajat)

(Urheiluseuran toimintakäsikirja / -toimintalinja 2018, 1.)

6 Kehittämishankkeen toteutuminen

Kehittämishankkeen toteutussuunnitelmassa hyödynnän toiminnallisessa opinnäytetyössä konstruktivistista mallia. Kehittämistoiminnan konstruktivinen malli käsittää kehittämishankkeen perusteellisen suunnittelun, toiminnan oppimisesta, osallisuudesta, tutkimuksellisesta kehittämistehtävästä ja monipuolisesta menetelmäosaamisesta. Tiivistettynä tämä tarkoittaa koko kehittämistoiminnan perusteellista metodologisesta ymmärtämisestä ja hallinnasta. (Salonen 2012, 16.) Kuviossa yksi näkyy opinnäytetyötä kuvaava kehittämistoiminnan konstruktivinen malli toiminnallisen työn eri vaiheista.

Kuvio 1. Kehittämistoiminnan konstruktivinen malli – esimerkkinä opinnäytetyö vaiheineen (mukaan Salonen 2012, 20)

6.1 Aloitus- ja esivaihe

Työn esivaiheessa lähdin etsimään muiden salibandy ja eri urheiluseurojen seuraohjeita / toimintakäsikirjoja perehtyäkseni niihin ja tutustua aiheeseen paremmin. Tarkoituksena olisi ottaa valitsemistani toimintakäsikirjoista mallia ja suuntaa työstövaiheeseen, kuinka seuraohje kannattaisi rakentaa ja mitä asioita siihen voisi sisällyttää. Seuraavaksi käyn läpi konstruktivisen mallin mukaisesti vaihe vaiheelta, kuinka aion opinnäytetyön toteuttaa.

Toimeksiantaja Papas ry ilmaisi kehittämistarpeensa Kajaanin ammattikorkeakoululle tilaustyönä ja seuran kehittämistarpeena olisi tuottaa seuraohje salibandyseuralle. Perehdyttyäni ensin aiheeseen, tein toimeksiantajan kanssa toimeksiantosopimuksen, jonka jälkeen aloitin opinnäytetyön aiheen analysoinnin ja aineiston sekä materiaalin keruun perehtyäkseni tarkemmin opinnäytetyöni aiheeseen. Aiheanalyysin saatua hyväksytysti läpi siirryin suunnitelmavaiheeseen, jossa laajennan aiheanalyysin opinnäytetyö suunnitelmavaiheeseen. Aloitusvaihe on kehittämishankkeen ydin, joka voidaan ilmaista kehittämistarpeena, alustavana kehittämistehtävänä, toimintaympäristönä sekä ajatuksen mukana toimijoiden osallistamisesta sekä sitoutumisesta työskentelyyn. Tämä ohjaa linjan hankkeelle. (Salonen 2012, 17.)

6.2 Suunnitelmavaihe

Päätehtäväni tässä työssä on tehdä Papas ry:lle ”runko” eli käsikirjapohja, jonka teen alustavasti Suomen Olympiakomitean toimintakäsikirja malliesimerkin mukaisesti. Hyödynnettyäni malliesimerkkiä, tulen täydentämään käsikirjapohjassa esillä olevat otsikoinnit ja niiden alaotsikot Papas ry:n tämän hetkisillä sekä uusilla kirjoitetuilla materiaaleilla. Mallia ja suuntaa sisällysluetteloon otan tähän työhön valitsemistani eri urheiluseurojen seuraohjeista / toimintakäsikirjoista. Tarkoitus on ottaa mallia näistä seuraohjeista/toimintakäsikirjoista ja etsiä niistä kaikki hyvät asiat tietyistä aihealueista ja siten yhdistää ne Suomen Olympiakomitean malliesimerkki runkoon ja sen pohjalta tekemääni seuraohjeeseen pala kerrallaan palapelien omaisesti. Kuitenkin tämä vaihe tapahtuu vasta esivaiheessa, mutta tässä jo ensimmäistä tulevista.

Kehittämistehtävän suunnitelmavaiheessa tehdään hankkeesta kirjallinen kehittämissuunnitelma, joka sisältää (= opinnäytetyösuunnitelma ja kehittämissuunnitelma). Suunnitelmassa tulee ilmetä tavoitteet, ympäristöt, vaiheet, toimijat eli ydin- tai avainhenkilöt, TKI-menetelmät, materiaalit ja aineistot, tiedonhakumenetelmät, dokumentoitavat ja tuotettujen dokumenttien käsittely. Samalla olisi tarkoitus selvittää mukana olevien toimijoiden tehtävät ja vastuut alueet. (Salonen 2012, 17.)

Opinnäytetyö sisältää seuraohjeen kirjallisen kehittämissuunnitelman, jota lähdän tarkemmin suunnittelemaan keräämäni aineiston ja materiaalin avulla. Seuraohjeeseen sisältöön liittyvät tiedot ja materiaalit saan Papas ry:ltä sekä osa sisältöön liittyvistä tiedoista tulevat vasta myöhemmin, kunnes salibandyseuran hallitus on saanut yhteisesti päätettyä niistä tarpeidensa mukaisesti.

Papaksen seuraohjetta teen yhteistyössä salibandyseuran seuratyöntekijän kanssa ja seuran materiaalit saan häneltä. Seuratyöntekijän kanssa käymme keskustelua sähköpostitse tai puhelimitse ja laitan hänelle viestiä seuraohjeen puuttuvista kohdista aina saatuani kirjoitettua edellisen aihealueen valmiiksi. Aina tarvittaessa ilmoitan hänelle puuttuvista aihealueista, joista ei ole vielä tietoa saatavilla tai niitä ei ole seuralla vielä kirjallisesti olemassa. Myös oma-aloitteisesti lähetin hänelle omia ehdotuksiani, joita voisi mahdollisesti lisätä tulevan seuraohjeen sisältöön.

Kehittämishankkeen suunnitteluvaiheen jälkeen opinnäytetyön tekijä siirtyy ”kentälle” eli ympäristöön, jossa työskentely varsinaisesti toteutuu. Esivaihe kenttätöskentelyssä saattaa olla ajallisesti lyhyt toimenpiteeltään suunnitelman nopeaa läpilukua. Hyväksymisen jälkeen kehittämympäristöön siirtyminen tapahtuu usein ripeästi. Mikäli vaiheiden välinen aika venyy viikoiksi tai jopa kuukausiksi, on esivaiheeseen syytä panostaa. (Salonen 2012, 17.)

6.3 Työstövaihe

Suunnitteluvaiheen jälkeen kehittämishankkeessa työstövaihe opinnäytetyössä toiseksi tärkein vaihe. Työstövaiheessa toimijat työskentelevät todellisuudessa päivittäin kohti yhdessä sovittua määränpäättä eli tavoitetta ja tuotosta. Vaiheena ajatellaan, että tämä on kaikkein pisin ja vaativin työn työstämisessä. Kaikki kehittämistoiminnan osatekijät realisoituvat: toimijat, TKI-menettelyt, materiaalit ja aineistot ja dokumentointitavat. (Salonen 2012, 18.)

Työstövaiheessa vertailin kolmea valitsemaani toimintakäsikirjaa keskenään sekä vertaan niitä myös Suomen Olympiakomitean seuraohje malliin. Mallista näen, että onko muiden seurojen käsikirjoissa sisällysluettelossa olevat kohdat toteutuneet, jotka ovat esim. Urheiluseuran näkemys, urheiluseuran eettinen kannanotto, tavoiteltava päämäärä, organisaation ja seuratoimijoiden tehtävät, käytännön perusteet, yleiset ohjeistukset joukkueille, talousohjeistukset seuran joukkueille ja ammatillisen osaamisen edistäminen seurassa. (Urheiluseuran toimintakäsikirja / -toimintalinja 2018, 1.)

Työstövaiheessa hyödynsin esivaiheessa valitsemia eri urheiluseurojen seuraohjeita / toimintakäsikirjoja ja otan niistä työstövaiheessa mallia ja suuntaa, kuinka seuraohje kannattaisi rakentaa, varsinkin sen sisällysluettelon. Mielestäni hyviksi valikoituneista aihealueista etsin ohjeistuksiltaan hyvät asiat ja lisään ne Olympiakomitean toimintakäsikirja mallirunkoon ja lopulta omaan tuotokseeni. Seuraohjeen laatimiseen valitsin sisällöltään parhaat salibandy- ja muiden lajien ur-

heiluseurojen seuraohjeet/toimintakäsikirjat, jotka ovat mm. Sotkamon Jymy - Pesis ry toimintakäsikirja, Kontiolahden salibandyseura FB Factor toimintaoppaan ja O2-Jyväskylä salibandyseuran seuraohje. Papas ry:n hallituksen tammikuun kokouksessa toiveeksi tulikin, että katsoisin mahdollisemman monen eri urheiluseuran toimintakäsikirjoja ja ei ainoastaan vain salibandyn, koska muilla lajiseuroilla saattaa olla hyviä ohjeistuksia, joita voisi ottaa mallia heidän omaan toimintaansa. Katsoessa mallia muiden seuraohjeista, tekemästäni seuraohjeesta ei tule sisällöltään samanlaista, koska eri urheiluseuroilla on erilaiset käytänteet ja toimintatavat sekä harrastajamäärät, jotka vaikuttavat seuraohjeen ohjeistuksen sisältöön, mutta kuitenkin sisällysluettelossa voi olla samankaltaisuuksia.

Tiedonkeruussa kerättyä aineistoa aion käsitellä osittain laadullisella tutkimuksella, mutta seuraohjeen tekeminen ei mene täysin laadullisen tutkimuksen mukaan. Kaikkia tutkimuskohtia en tule suoranaisesti käyttämään, koska opinnäytetyöni on vain osittain tutkimuksellinen. Hyödyntäen laadullisen tutkimuksen runkoa, ideana on alusta alkaen:

1. Aineiston valinta
2. Aineiston läpi käyminen, erot ja merkittävät asiat, jotka sisältyvät aiheeseen
3. Epäolennaiset asioiden pois jättäminen tutkimuksesta
4. Merkittävien asioiden kerääminen yhteen ja erilleen muusta aineistosta
5. Luokittele, teemoita tai tyypittele aineisto
6. Kirjoita yhteenveto

(Tuomi & Sarajärvi 2018, 104).

Tarkoituksena on löytää mahdollisemman paljon yhtäläisyyksiä sekä eroavaisuuksia, jotka ovat tärkeä osa aineiston keruussa ja kerätä ne yhteen ja erilleen muusta aineistosta. Yhtäläisyyksien pohjalta havainnollistan itselleni kokonaiskuvan ja rungon seuraohjeen sisällysluettelosta, jotka auttavat minua työn toteuttamisessa. Eroavaisuudetkin kerään tässä tapauksessa erilleen, koska sieltä voi löytyä sellaista tietoa ja toimintatapaa, jota voisi mahdollisesti hyödyntää työstämässäni seuraohjeessa. Nämä vaiheet suoritettua, tein löytämistäni tuloksista yhteenvedon, jossa käsitelin ja karsin löytämäni aineistoa, jonka pohjalta tein Papas ry:n alustavan rungon. Tekemäni osuus on suoranaisesti vain ehdotus ja sisältökin määrittäyty lopulta seuran omista toimintata-

voista. Seuraohjeesta ei tule kopioitua versiota hyödyntäessä muiden urheiluseurojen toimintakäsikirjoja. Vertailtuani toimintakäsikirjoja, tein niistä yhteenvedon, joka on kahden salibandy- ja yhden pesäpalloseuran iso yhdistelmä, mutta tietenkin vain isoista pääotsikoista ja ihan muutamista pienemmistä otsikoista. Työn edetessä, ilmoitin toimeksiantajalle puuttuvat kohdat tuotoksesta, josta puuttuu tietoa sekä kirjasin hänen ehdotuksiaan ja toiveitaan ylös, jotta yhteistyö toteutuisi ongelmitta.

Työstövaiheen lopussa, esittelin seuratyöntekijälle ja Papas ry:n hallitukselle ensimmäisen version seuraohjeesta, jonka olin laatinut osaksi laadullisella tutkimuksella. Hallituksen arvioitua tuotokseni, sain seuraohjeen takaisin seuratyöntekijältä, ja hyvin todennäköisesti oma versioi seuraohjeesta tulee muuttumaan arvioinnin pohjalta. Seuraohjeen arvioinnissa, ohjeesta saatetaan karsia ehdottamiani aiheita, koska aiheet eivät välttämättä toteudu heidän toiminnassaan. Toimijat arvioivat tarkistusvaiheessa yhdessä syntyneitä tuotosta ja palauttavat mahdollisesti sen takaisin vielä työstövaiheeseen tai siirtyvät tuotoksen suoraan viimeistelyvaiheeseen. Vaiheena se saattaa olla ajallisesti lyhyt ja kertaluonteinen. (Salonen 2012, 18.)

Tässä on hallitukselle ehdottamani ensimmäinen versio seuraohjeen sisällysluettelosta ja siihen tulevista pienemmistä otsikoista:

1.Papas ry:n esittely	2.Organisaatio	3.Urheilutoiminta	4.Joukkueuiminta	5.Viestintä ja markkinointi	6.Talous	7.Seuratoiminnan arviointi
Arvot? Strategiat? Missio? Visiot ja tavoitteet 2019 – 2020? Tähtiseura?	Organisaatiokaavio? Tehtävät (seura) Seuran yhteistiedot Hallitus (tehtävät?) Kokoukset Säännöt? Puheenjohtajan tehtävät Varapuheenjohtajan tehtävät Sihteerin tehtävät Rahastonhoitajan tehtävät Valmennuspäällikön tehtävät Seuratyöntekijän tehtävät	Urheilutoiminnan arvot? Urheilijan/liikkujan polku? Valmennus/ohjauslinjaus? Vuokatti – Ruka urheiluakatemia Vuosikalenteri Valmennuksen kehittäminen? Toiminnasta kiinnostuneiden rekrytointi? Toimihenkilöiden valinta? Toimitsija ja tuomari koulutus?	Pelaaminen joukkueessa? Lisenssit? Pelaajan siirrot? Sarjoihin ilmoittautuminen? Kotiturnauksen järjestäminen Yksittäinen kotiottelu Toimitsijat ja tuomarit? Lopettaminen? Junioritoiminta? Aikuiset? Joukkueiden tehtävät > toimintasuunnitelma? Joukkueenjohtajan tehtävät Valmentajien tehtävät Huoltajan tehtävät? Joukkueen viestintävastaava Rahastonhoitajan tehtävät Edustusasut ja logot Vanhempien rooli? Kerhotoiminta ja leirit?	myClub Kotisivut: Papas.fi Sometoiminnan ohjeistus Sosiaalisen median linkit Markkinointi? Kriisiviestintä?	Jäsenmaksut Eräätynneet laskut Sponsorointi ja yhteistyökumppanit? Laitamainokset? Yhteistyösopimukset? Kirjanpito? Varainhankinta / Talkoot? Varustehankinnat? Palkanmaksu ja kulunkorvaukset?	Arviointi? Palautkysely Kehittäminen? Palkitseminen ja muistaminen? Papas ry:n säännöt

Taulukko 1. Ensimmäinen versio seuraohjeen sisällysluettelosta.

Taulukko 1 kohdat, joissa näkyvät kysymysmerkit ovat opinnäytetyöntekijän ehdottamia aiheita/otsikoita, joista voisi tehdä mahdollisesti ohjeistukset seuraohjeeseen. Kysymysmerkittömät kohdat ovat Papaksen olemassa olevia ohjeistuksi, jotka ovat olleet seuran joukkueilla käytössä aikaisemmin.

6.4 Tarkistusvaihe

Tehtyäni seuraohjeen valmiiksi seuraa siitä tarkistusvaihe, jossa tarkastamme ja arvioimme yhdessä seuratyöntekijän kanssa mahdolliset virheet, ongelmakohdat tai puutteet tekemässämme tuotoksessa. Mikäli tuotoksesta löytyy korjattavaa, niin se palaa takaisin työstövaiheeseen ns. uudelleen käsittelyyn, jossa pyritään korjaamaan tuotos mahdollisemman parhaaseen muotoon keskittyen virheisiin, ongelmakohtiin tai puutteellisiin ohjeistuksiin sekä täydennyksiin. Tarkistusvaiheessa voidaan myös hyödyntää Papas ry:n hallituksen palautetta jo tässä vaiheessa, koska silloin voi myös tulla sellaisia näkökulmia ja ajatuksia, joita emme välttämättä seuratyöntekijän kanssa ole huomanneet. Eli seuratyöntekijä käy esittelemässä ”ensiesityksen” seuraohjeesta Papas ry:n hallitukselle jo tässä vaiheessa, että ei tarvitsisi valmistusvaiheessa enää korjata seuraohjetta.

6.5 Viimeistelyvaihe

Viimeistelyvaihe saattaa kestää kauan, joten siihen kannattaa varata reilusti aikaa. Vaativuudensansa johtuen, tämä vaihe tulee monille yllätyksenä. Vaiheena, tämä työllistää opiskelijoita usein siksi, että siinä on viimeisteltävää sekä tuotos että kehittämisraportti. Yhdessä ne muodostavat toiminnallisen opinnäytetyön. (Salonen 2012, 18.)

Kun tarkistusvaiheen jälkeen korjatut ja tarkistetut kohdat ovat kunnossa, siirryin seuraohjeen viimeistelyvaiheeseen, jossa hioin seuraohjeesta ylimääräisiä kohtia pois sekä tein siitä ulkoasuisesti miellyttävän näköisen ja helposti luettavan. Voi olla, että tässä vaiheessa saattaa mennä kauan, riippuen, kuinka tarkkaa työtä olen tehnyt tarkistusvaiheessa. Viimeistelyvaihe on välttämätön toiminnallisessa opinnäytetyössä, jotta lopputulos olisi kokonaisuudessaan mahdollisemman hyvä. Tavoite onkin, että se olisi tarkoitustansa palveleva toimeksiantajaa ja opinnäytetyöntekijää kohtaan. Kehittämishankkeen lopputuloksena syntyy usein jokin käytännönläheinen tuote, joka on esimerkiksi malli, kuvaus, opas, kirja, esite, toimintapäivä tai kansio. Toiminnallinen

opinnäytetyö eroaa tutkimuksellisesta opinnäytetyöstä, jonka tavoitteena on toteuttaa tutkimuksen tekemisen säännöin uutta tietoa tilaajalle, työyhteisölle tai tekijälle itselleen. (Salonen 2012, 19.)

Kun seuratyöntekijän ja opinnäytetyöntekijän mielestä seuraohje on kunnossa, niin valmis seuraohje esitellään Papas ry:n hallitukselle viimeisen kerran hallituksen kokouksessa, ennen sen virallista käyttöönottoa. Hallituksen hyväksyttyä seuraohje on se valmis julkaistavaksi koko salibandyseuralle. Seuraohjeen ollessa seuralle julkisesti nähtävillä ja luettavissa, niin tulen lähettämään toimeksiantajalle palautekyselyn, kysyäkseni papaslaisten mielipidettä uudesta seuraohjeesta. Suunnittelin, että annan seuralle noin kuukauden verran aikaa perehtyä seuraohjeeseen ja tämän jälkeen lähetän palautekyselyn seuraohjeesta seuratyöntekijälle, jonka hän välittää eteenpäin seuralla. Palautteen luettua, tulen kirjoittamaan palautteen pohjalta viimeisen kappaleen työn onnistumista.

6.6 Valmis tuotos

Valmiissa tuotoksessa, seuraohjeen sisällysluettelo on muuttunut todella paljon, kun vertaa sitä ensimmäiseen versioon. Ensimmäisessä versiossa ehdotin monenlaisia aiheita, joista voisi mahdollisesti kirjoittaa ohjeistuksen seuraohjeeseen. Suurin osa ehdotuksistani hyväksyttiin seuraohjeen sisältöön, muutamat yhdistettiin tiettyjen alaotsikoihin ja muutamat ehdotukseni hylättiin, koska niille ei ollut käyttöä seurassa. Viimeinen version sisällysluettelosta löytyy taulukosta 2.

Valmistuotos on suora sanoen salibandyseura Papaksen näköinen, joka onnistui loistavasti hyvän yhteistyön ansiosta. Mielestäni ohjeessa oli todella tärkeä tuoda eri toimijoiden tehtävät yksityiskohtaisesti esille koko seuralle ja kiinnittää myös huomiota turvallisuuteen liittyviin seikkoihin esimerkiksi turnaus- ja ottelutapahtumiin. Kaikista tärkein asia, jota pidän erittäin merkittävänä valmiissa tuotoksessa, on se, että seuraohje on julkisesti koko seuralle nähtävillä ja kaikilla joukkueilla on yhtenäinen linja joukkue toiminnassaan. Kokonainen versio seuraohjeesta löytyy liitteestä kolme.

1.Papas ry:n esittely	2.Organisaatio	3.Seuraorganisaation toiminta	4.Urheilutoiminta > Tulossa!	5.Joukkueuiminta	6.Talous – Toiminnan hinnoittelu	7.Turvallisuus
1.1 Arvot 1.2 Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi 1.3 Visiot ja tavoitteet 2019 – 2024 1.4 Papas ry:n säännöt 1.5 Edustusasut ja logot	2.1 Hallituksen jäsenten tehtävät 2.1.1 Hallituksen kokoontuminen ja toimintaperiaatteet 2.1.2 Hallitustyöskentelystä tiedottaminen 2.2 Seuran työntekijät 2.2.1 Valmennuspäällikkö 2.2.2 Seuratyöntekijä	3.1 Seuran toiminnan vuosikalenteri 3.2 Tapahtumakalenteri kaudelle 2019 – 2020 3.3 Viestintäsuunnitelma ja sosiaalisen median linkit 3.4 myClub 3.5 Rekrytointi, koulutus ja tuki 3.6 Kiitoskulttuuri ja yhteisöllisyyden kehittäminen 3.7 Toiminnan arviointi ja kehittäminen	4.1 Valmennus linjaus 4.1.1 Urheilijan polku 4.1.2 Vuokatti – Ruka urheiluakatemia (yläkoulu, toinen aste, korkeakoulu ja prikaati) 4.1.3 Valmennuksen kehittäminen	5.1 Pelaaminen joukkueessa 5.1.1 Lisenssit ja vakuutus 5.1.2 Pelaamisen lopettaminen 5.2 Kotipeliin/turnauksen järjestäminen ja vieraspelireissut 5.3 Toimitsijat ja erotuomarit 5.4 Joukkueen toimihenkilöt 5.4.1 Joukkueenjohtajan tehtävät 5.4.2 Rahastonhoitajan tehtävät 5.4.3 Valmentajan tehtävät 5.4.4 Huoltajan tehtävät 5.5 Vanhempien rooli 5.6 Kerho- ja leiritoiminta	6.1 Seuran jäsenmaksut ja toimintamaksut 6.2 Joukkueiden maksujen muodostaminen ja niiden periminen 6.3 Talousarvio ja -suunnittelu 6.4 Varainhankinta ja talkoot 6.5 Varustehankinnat 6.6 Eräntyneet laskut 6.7 Sponsorointi ja yhteistyökumppanit 6.8 Laitamainokset 6.9 Kirjanpito	7.1 Turvallisuusmääräykset 7.2 Toiminta ongelmatilanteissa: Erottaminen toiminnasta ja kurinpidolliset toimenpiteet 7.3 Kriisiviestintä

Taulukko 2. Viimeinen versio seuraohjeen sisällysluettelosta.

7 Arviointi

7.1 Seuratoimijoiden palaute

Seuraohjeen valmistuttua teetin salibandyseuralla palautekyselyn verkossa, jossa kysyn seuraohjeen käytännöllisyyttä seuran toiminnassa, mielipiteitä ja sen onnistumista. Aineiston kerään Google Forms verkkokyselyllä, jonka lähetin avoimena linkkinä seuratyöntekijällä ja hänen välittäessä sen eteenpäin seuralle. Palautekysely lomakkeeseen tuli seitsemän avointa kysymystä, joiden tarkoituksena on hahmottaa työn onnistumista tai epäonnistumista. Palautekyselyn tavoitteena on selvittää, että minkälaisen vastaanoton seuraohje on saanut seuratoimijoiden keskuudessa.

Kysymyksiä voidaan kyselyissä muotoilla monella tavalla ja yleensä käytössä on kolme muotoa. Ensimmäisenä voidaan käyttää avoimia kysymyksiä, joissa esitetään vain kysymys ja jätetään tyhjä tila vastauksia varten. Toisena voidaan käyttää monivalintakysymyksiä, joissa tutkija (tässä tapauksessa opinnäytetyöntekijä) on laatinut valmiit, numeroidut vastausvaihtoehdot ja vastaajan tulee merkitä rastin tai rengastaa lomakkeesta valmiin vastausvaihtoehdon tai useampia vaihtoehtoja, mikäli sellainen ohje on annettu. Kolmantena muotona voidaan käyttää asteikkoihin eli skaaloihin perustuvaa kysymystyyppiä, jossa esitetään väittämiä ja vastaaja valitsee niistä sen, miten voimakkaasti hän on esitetystä väittäimestä samaa mieltä. (Hirsjärvi 2009, 198 – 200.)

Kyselylomakkeen laadin Google Formsilla, koska koin sen käteväksi tiedonkeruuta tavaksi palautteen keräämistä varten. Kysymys muodoksi valitsin avoimet kysymykset, sillä niihin on helppo vastata ja, kun palautekyselyn kysymykset ovat suurimmaksi osaksi ”perustele vastauksesi” kysymyksiä, niin vastaajaa pystyy tällöin vastaamaan kysymyksiin riittävän pitkäksi. Arvion kyselylle vastausajaksi noin 10-15 minuuttia. Hyviä esille nousseita vastauksia tulen hyödyntämään opinnäytetyöni kappaleessa 7.2 ja tässä kappaleessa vastaajaa ei voida tunnistaa antamastaan palautteesta.

Valitessani palautekyselyyn avoimen kysymysmuodon, tarkoituksena on saada selville kohderyhmän yksilölliset ja yhteneväiset mielipiteet laatimastani seuraohjeesta. Halusin myös selvittää seuran aikaisempia ongelmakohtia ennen seuraohjetta ja sen tuomia selvennyksiä seuran toimintaa tulevaisuudessa. Tarkoitus onkin selvittää, onko seuraohje ensinnäkin tarpeellinen seuratoi-

mijoille ja koko seuralle. Suunnittelin kysymykset myös siten, että ne vastaisivat samalla opinnäytetyötäni ohjaaviin kysymyksiin, jotka olivat ”Onko seuraohje käytännöllinen seuratoimijoille?” ja ”Millä tavalla seuraohje parantaa urheiluseuran toimintaa?”.

Palautekyselyn kysymykset olivat seuraavanlaiset:

1. Onko seuraohjeelle ollut tarvetta? Perustele.
2. Löytyykö Papaksen toiminnasta riittävän paljon tietoa? Jos puuttuu niin mitä?
3. Koetko sinua koskevien vastuualueiden ohjeistukset tarpeeksi riittäviksi? Perustele.
4. Millä tavalla seuraohje on käytännöllinen seuratoimijoille? (esim. vanhemmat, valmentajat, joukkueenjohtajat ja jne.)
5. Onko seuralla ollut mielestäsi aikaisemmin haasteita tiettyjen ohjeistuksien kanssa, jotka ovat olleet epäselviä/puutteellisia?
6. Millä tavalla koet ohjeen edistävän seuran toimintaa tulevaisuudessa?
7. Mitä hyvää ja kehitettävää seuraohjeessa mielestäsi oli?

Etuna kyselytutkimuksessa yleensä pidetään sitä, että niiden avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto: tutkimukseen voidaan saada paljon henkilöitä ja heiltä voidaan kysyä monia asioita tai mielipiteitä. Menetelmänä kysely on tehokas, koska se säästää tutkijan aikaa ja vaivannäköä. Heikkouksiakin ilmenee myös kyselytutkimuksissa, sillä tavallisemmin aineistoa saatettaan pitää pinnallisena ja tutkimuksia teoreettisesti vaatimattomina. (Hirsjärvi 2009, 195.)

Haittoina pidetään myös, että ei ole mahdollista varmistua siitä, kuinka vakavasti vastaajat ovat suhtautuneet tutkimukseen eli ovatko he pyrkineet vastaamaan kysymyksiin huolellisesti ja rehellisesti. Myöskään ei ole selvää, miten onnistuneita annetut kysymysvaihtoehdot ovat olleet vastaajien näkökulmasta, sillä väärinymmärryksiä on vaikea kontrolloida. Ei tiedetä myöskään, miten vastaajat ovat selvillä aihe alueesta tai ovatko he perehtyneet siihen asiaan, joista kysymyksiä esitettiin. Tutkijan kohdalla, hyvän lomakkeen laatiminen vie aikaa ja vaatii tutkijalta monenlaista tietoa ja taitoa. Viimeisenä kyselyn kato (vastaamattomuus) saattaa nousta joissakin tapauksissa suureksi. (Hirsjärvi 2009, 195.)

7.2 Opinnäytetyön onnistumisen arviointi

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöni Papas ry:lle on ollut onnistunut prosessi. Seuraohjeen sain valmiiksi toukokuun lopulla 2019 ja kesäkuun alussa seura otti sen omaan käyttöönsä. Elokuun alussa lähetin seuralle palautekyselyn seuraohjeesta, selvittääkseni onnistumiseni opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa. Seuralle olin varannut seuraohjeeseen perehtymiseen noin kuukauden verran aikaa, jotta vastaajat saisivat perehtyä siihen kaikessa rauhassa sen sivumäärään nähden. Odotettuani seuratoimijoiden vastauksia noin kaksi viikkoa, kävin tarkastamassa Google Formssissa laatimasta kyselylomakkeesta seuratoimijoiden vastauksia, muttei kyselyyn oltu vastattu, jota osasinkin jo ennen kyselylomakkeen laatimista epäillä. Pyysin seuratyöntekijää lähettämään palautekyselyn uudelleen ja vastauksia sainkin kaksi kpl, mutta se ei mielestäni riittänyt tämän kappaleen kirjoittamiseksi, koska työn onnistumisen arvioiminen olisi ollut tällöin puutteellista ja kappale olisi jäänyt oletuksien varaan. Pyysin vielä kolmannen kerran seuratyöntekijää lähettämään kyselyn uudelleen seuralle. Muutaman viikon odottelun jälkeen sainkin kolme uutta vastausta ja päätin, että 5 vastauksen pohjalta minulla on riittävästi palautetta kirjoittaa opinnäytetyön onnistumisen arviointi kappale valmiiksi. Palautekyselyn 1-7 vastauksista tein yhteenvedon, jossa käsittelen kysymyksien vastaukset yksitellen.

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyin, että ”Onko seuraohjeelle ollut tarvetta?” ja palautteeksi sainkin, että seuratoimijat ovat kokeneet seuraohjeelle tarvetta, sillä tieto on usein kulkenut vain ”suusta suuhun” ja tieto ei ole välttämättä pitänyt paikkaansa. Seuraohje on koettu helpottavan ja selkeyttävän seuran toimintaa, koska koko seuran tiedot löytyvät nyt yhdestä dokumentista. Aloittavan joukkueenjohtajan näkökulmasta seuraohje on ollut suuri apu oman tehtävän kartoittamisessa ja siitä koettu saatavan riittävästi hyödyllistä tietoa joukkueenjohtajan tehtäviin. Eriäväksi mielipiteeksi on myös koettu, että seuraohjeelle ei ole ollut tarvetta, koska kaiken tiedon on pystynyt etsimään tai tietoa on voinut kysyä toimihenkilöiltä.

Toisena kysymyksenä halusin selvittää, että ”Löytyykö Papaksen toiminnasta riittävän paljon tietoa? Jos puuttuu niin mitä?”. Vastaajat olivat sitä mieltä, että ohjeesta löytyy tarpeeksi kattavasti informaatioita Papas ry:n toiminnasta, mutta ainoaksi puutteellisuudeksi seuraohjeessa on kuitenkin havaittu talkootoiminnan kappaleessa muistutus verohallinnon linjauksesta, ettei talkootyöstä saatavaa tuloa saa jakaa vain osallistuneille vaan sen tulee hyödyntää koko joukkuetta/seuraa. Kolmantena kysymyksenä halusin selvittää, että ”Onko seurassa vastuualueiden ohjeistukset koettu tarpeeksi riittäviksi?”. Kaikissa vastauksissa ilmeni, että tehtävien ohjeistukset ovat tarpeeksi yksityiskohtaisia ja niistä saa selkeän käsityksen vastuualueiden tehtävistä.

Neljäntenä kysymyksenä käsittelen seuraohjeen käytännöllisyyttä seuratoimijoille. Vastauksista tulkiten ohje on saanut lämpimän vastaanoton seuratoimijoilla. Seuratoimijat kokevat, että ohjeesta voi tarkistaa mieleen tulleet kysymykset roolista rippumatta ja koko seuralla on yhtenäinen tapa toimia. Ohje on aina myös saatavilla sekä pelaajan vanhemman näkökulmasta ohjeesta löytyy selkeästi seuran toimintatavat ja varsinkin uuden pelaajan liittyminen mukaan joukkueen toimintaan. Lisäksi ohje on koettu tarpeelliseksi työvälineeksi joukkueenjohtajille, sillä usein pelaajilta tai vanhemmilta tulee paljon kysymyksiä joukkueen toimintaa kohtaan.

Viidennessä kysymyksessä selvitin, että ”Onko seuralla ollut aikaisempia haasteita tiettyjen ohjeistuksien kanssa, jotka ovat olleet mahdollisesti epäselviä/puutteellisia?”. Vastaajista puolet, jotka kokivat seuran ohjeistukset aikaisemmin selviksi, olivat sitä mieltä, että ohjeita omaan tehtäväänsä tai joukkueen toimintaan on saanut, kun on vain kysynyt. Toinen puoli vastaajista, jotka kokivat aikaisempien ohjeistusten epäselvyyttä/puutteellisuutta, olivat sitä mieltä, että ennen yhtenäinen tieto oli puutteellista, mutta seuraohje on tämän myötä paikannut aikaisemman puutteellisuuden. Seuralla ei ole aikaisemmin ollut julkista ohjetta ja vain osa tiedoista oli kirjoitettu ylös, josta olisi voinut tarkistaa tarvittavan tiedon/ohjeistuksen, mutta tieto on ollut aikaisemmin vain muutamalla ihmisellä tiedossa. Seuraohjeen avulla joukkueiden erilaisia toimintatapoja voidaan tämän seurauksena yhtenäistää ja seuralla on nyt yhteiset toimintasäännöt, jotka ovat seuran julkisessa ohjeessa.

Toiseksi viimeisessä kysymyksessä halusin selvittää, että ”Miten seuraohje voisi edistää seuran tulevaisuuden toimintaa?”. Vastaajien mielestä seuraohje antaa hyvän ja uskottavan kasvu pohjan seuralle ja tuen nykyiselle toiminnalle. Toiminta tulee olemaan tulevaisuudessa yhtenäisempää ja selkeämpää sekä helpottaa liittymistä mukaan toimintaan. Viimeisenä kysymyksenä halusin selvittää, että ”Mitä hyvää ja kehitettävää seuraohjeessa oli seuratoimijoiden mielestä?”. Positiivisena palautteena ohje oli vastaajien mielestä selkeä ja tieto oli tarpeeksi yksityiskohtaisella tasolla sekä ohje oli tarpeeksi kattava ja rakenteeltaan hyvä. Kehityskohteiksi vastaajat ehdottivat tekstin tiivistämistä sivumäärään nähden ja ohje olisi voinut olla vielä graafisempi. Näiden vastauksien pohjalta voidaan opinnäytetyön tulkita onnistuneeksi, vaikka kehitettävää palautetta tuliakin. Kehitettävä palaute liittyi enemmän tekstin muotoon ja graafisuuteen, muttei juurikaan sisältöön, joka on mielestäni paljon tärkeämpi. Toki graafisuus lisää tekstin luettavuuden miellekkyyttä ja tietyt ohjeistukset tätä myöten helpompi sisäistää.

8 Pohdinta

Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä tuotin salibandyseura Papas ry:lle seuraohjeen opinnäytetyönä. Seuraohjeeseen saatiin koottua koko seuran aikaisemmat ohjeistus materiaalit ja suullinen tieto yhdeksi kattavaksi kokonaisuudeksi, joka on koko seuralle julkisesti nähtävillä ja käytettävissä. Seuraohjeen palautekyselyssä tarkoituksena oli saada mahdollisimman paljon vastauksia uuden ohjeen vastaanotosta seurassa. Vastauksien perusteella opinnäytetyötä voidaan tulkita onnistuneeksi sen positiivisen palautteen ja sen käyttöönoton perusteella. Kyselytutkimuksessa olisi aina voinut olla enemmän vastaajia, sillä seurantoimijat eivät olleet kovin aktiivisia vastaamaan kyselyyn, joka oli kohdennettu juuri heille. Ymmärrän kyllä, että kohdennetulle vastaajajoukko ei välttämättä koe tarvetta vastata asettamiini kysymyksiin. Myönnettäköön, että ohjeessa on todella paljon sisältöä, jotka eivät koske kaikkia, sillä ohjeessa käydään yksityiskohtaisesti seuran jokaisen jäsenen vastuualueet lävitse. Toki ohjeessa on paljon yleisiä ohjeistuksia, joissa käydään seuran joukkue toimintaa läpi, mutta uskon sen olevan seuratoimijoille ennestään tuttua tietoa, joka on ohjeessa ja tämän perusteella he eivät välttämättä koe tarvetta perehtyä siihen uudelleen. Vastauksia odotellessa harkitsin puhelinhaastattelua verkkokyselyn lisäksi seuran joukkueenjohtajille, koska vastaaminen oli tällöin vähäistä ja opinnäytetyöni valmistuminen alkoi vähitellen venähtää liian pitkäksi. Puhelinhaastattelua en kuitenkaan toteuttanut, koska koin, että siitä ei olisi yhtään hyötyä, jos kyseinen joukkueenjohtaja ei ole perehtynyt ohjeeseen. Toisaalta kyselyn olisi voinut silti toteuttaa, sillä kysymykset eivät olleet vastaamiseltaan vaikeita. Olen silti tyytyväinen siihen vastaajamäärään, jonka sain verkossa toteuttamani palautekyselyn pohjalta.

Työn lopputulos on täysin onnistunut, sillä toimeksiantaja sai tarvitsemansa seuraohjeen, jossa koko urheiluseuran toiminta tulee esille sekä ohje otettiin käyttöön heti sen valmistumisen jälkeen. Seuraohjeen merkitys toimeksiantajalle oli erittäin suuri, koska seura haluaa olla osa Suomen Olympiakomitean tähtiseurahanketta. Tähtiseura merkinnän kriteerinä olikin, että seuralla täytyisi olla tarpeeksi kattava seuraohje, joka täyttäisi myös salibandyn seurakehitys.fi:n vaativat kriteerit. Seurakehityksen kriteerit löytyvät liitteestä kaksi. Ainoaksi osa-alueeksi ohjeesta jäi puuttumaan urheilijanpolku, koska seura haluaa salibandyliiton oman yleisen urheilijanpolun, jonka pitäisi tulla syksyn aikana. Seuraohjeen myötä tulevaisuudessa Papas ry:n toiminta tulee olemaan yhtenäistä, selkeämpää, helpompaa ja se on hyvä kasvupohja kehittää seuran toimintaa jatkossa.

Opinnäytetyönä urheiluseuran seuraohjeen kokoaminen oli mielenkiintoinen ja opettavainen prosessi. Tekijä pääsi työssä osaksi seuratoiminnan kehittämiseen mukaan ja pääsi osoittamaan omaa osaamistaan ohjeen laatimisessa sekä ohjetta tehdessä opinnäytetyön tekijä sai käsityksen, kuinka lähteä kokoamaan seuran aikaisemmasta vähäisestä materiaalista kattava opas. Työ oli hyvin työelämälähtöinen, sillä ohje toteutettiin yhteistyössä salibandyseura Papaksen kanssa sekä opinnäytetyön tekijällä oli mahdollisuus kehittää seuran tulevaisuuden toimintaa kiinnittämällä ohjeessa huomioita kaikkien seurassa olevien ihmisten tehtäviin alueisiin, joukkue toimintaan ja ottelutapahtumien turvallisuuteen.

Opinnäytetyössä olin asettanut tälle työlle kolme ohjaavaa kysymystä, joidenka tulisi täytyä tämä työ prosessin aikana. Ensimmäisenä tavoitteena halusin selvittää miten laatia seuraohje. Seuraohjeen laatimisessa täytyi selvittää ensin, onko seuralla aikaisemmin ollut kirjallista ohjetta tai ohjeistusta, jota on käytetty seuratoiminnan pyörittämisessä. Tämän jälkeen täytyi perehtyä muiden urheiluseurojen seuraohjeisiin, jotta ymmärtäisin, että minkälaista kokonaisuutta olen rakentamassa. Tähtiseurahankkeeseen tutustuessa, löysin Suomen Olympiakomitean sivulta seuraohje mallin, joka auttoi todella paljon työn toteuttamisessa, johon lähdin lisäilemään Papaksen materiaaleja ja keksimään uusia ohjeistuksia yhdessä seuratyöntekijän kanssa. Seuraohjeen valmistuttua sain käsityksen, kuinka laatia seuraohje. Toisena kysymyksenä halusin selvittää, että onko seuraohje käytännöllinen seuratoimijoille? Vastauksen tähän sain tekemäni palautekyselyn avulla ja suurin osa vastaajista koki ohjeen käytännölliseksi ja tarpeeksi kattavaksi paketiksi. Kolmantena ohjaavana kysymyksenä halusin myös selvittää, millä tavalla seuraohje parantaa urheiluseuran toimintaa. Palautekyselystä sain myös tähän kysymykseen vastauksen, sillä vastaajat kokivat seuraohjeen olevan hyvä kasvupohja seuralle ja nyt seuralla on yhtenäisemmät linjaukset joukkueiden toiminnassa. Seuraohjeen ja palautekyselyn valmistuttua, sain vastaukset asettamiini kysymyksiin onnistuneesti ja tätä myötä opinnäytetyöni onnistui erinomaisesti.

Onnistuneen työn perusteella opinnäytetyöntekijä osaa työskennellä eri projekteissa ja toteuttaa tutkimus- ja kehittämishankkeita soveltaen liikunnanalan olemassa olevaa tietoa ja sen menetelmiä. Tulevaisuudessa opinnäytetyöntekijä kykenee johtamaan erilaisia kehittämisprojekteja sekä pystyy itsenäisesti toimimaan liikunta-alan organisaatioiden asiantuntijatehtävissä ammattikorkeakoulussa hankkimansa tietoperustansa avulla. Opinnäytetyötä tehdessään tekijä oppi myös soveltamaan korkeakoulussa opittua ja kerättyä tiedonhankinnantaitojaan ja lähdekriittisyyttään, joka oli työn onnistumisen kannalta tärkeää. Yhteistyö toimeksiantaja Papaksen kanssa kehitti

asiakaslähtöistä työskentelyä, ottaen huomioon salibandyseuran tarpeet kehittämistyötä kohtaan sekä kykyä toimia osana työyhteisöä. (Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus, Liikunnanohjaaja (AMK): 210 op Liikunnan ammattikorkeakoulututkinto n.d).

8.1 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyössäni hyödynsin kolmen eri urheiluseuran toimintakäsikirjaa, joita käytän opinnäytetyöni toiminnallisessa osiossa aineistona Papas ry:n seuraohjeen rakentamisessa. Parhaimmiksi valitsimiksi toimintakäsikirjoiksi osoittautui Jyväskylän O2- salibandy-, Kontiolahden FB Factor salibandy- ja Sotkamon Jymy-Pesis pesäpalloseuran toimintakäsikirjat. Edellä mainitsemistani toimintakäsikirjoista otin mallia ja vaikutteita mm. sisällysluettelosta, isoista otsikoista ja joistakin toimintatavoista Papaksen seuraohjeeseen.

Vakuutan, etten ole plagioinut kyseisiä toimintakäsikirjoja vaan kunnioitin ja arvostin heidän hyvää seuratoimintaa, ohjeistuksia ja toimintatapoja, joista olen ottanut suuntaa toiminnalliseen työhöni. Oulun yliopiston tieteellisen tiedonhankinta oppaan mukaan plagiointi on toisen tuotannon esittämistä omana tuotantonaan ilman alkuperäisen lähteen asianmukaista mainitsemista. Se voi kohdistua toisen henkilöiden ideoihin, tietoihin tai kirjoituksiin sekä se on suoraa, että mukaillen kopioimista. Referoidessa toiselta lainaamaa tekstiä omin sanoin, on aina ilmoitettava alkuperäinen lähde. (Tieteellisen tiedonhankinnan opas: Tekijän oikeus ja plagiointi 2019.) Myös Airaksisen mukaan, plagiointi on toisen ajatusten ja ideoiden anastamista: tutkimuksen saralla se on toisen tutkijan/tekijän ajatusten, ilmaisujen tai tulosten esittämistä omissa nimissä vastoin tutkimuksen eettisyyttä kohtaavia sääntöjä. (Airaksinen 2003, 78.)

Luotettavuuden mittarina pidän edellä mainittuja urheiluseurojen toimintakäsikirjoja tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä. Toimintakäsikirjat muistuttavat toisiaan sisällysluetteloltaan, isoilta pääotsikoiltaan ja joiltakin toimintaohjeistuksiltaan sekä niistä löytyy samat pääotsikot kuin Suomen Olympiakomitean seuraohje sisällysluettelon mallista. Toisena luotettavuuden mittarina pidän Papas ry:stä saamiani seuran nykyisessä käytössä olevia materiaaleja, joita on käytetty aikaisemmillä kausilla seuran toiminnan pyörittämisessä, joten uskon, että työtäni voidaan pitää näillä perusteilla riittävän luotettava.

8.2 Käyttöoikeudet ja jatkokehityskohteet

Seuraohje tulee salibandyseura Papas ry:n käyttöön kaudelle 2019-2020. Seuraohje julkaistiin kesäkuussa 24.6.2019 Papas ry:n toimihenkilöille sähköisenä versiona. Painetuksi paperiversioksi seuraohjetta ei kuitenkaan muuteta. Sähköisessä versiossa seuraohje on helposti muokattavissa ja sitä pystyy päivittämään tasaisin väliajoin, mikäli sille on seuran puolesta tulevien kausien aikana tarvetta. Toimeksiantajalle annan täydet muokkaus- ja käyttöoikeudet seuraohjetta varten. Papas ry saa käytännössä käyttää laatimaani tuotosta omien tarpeidensa mukaisesti.

Jatkokehityksaiheiksi tässä opinnäytetyössä Papas ry:n seuratyöntekijä ehdotti, että seuralla olisi tarve palautekyselylle, joka pidettäisiin kerran tai kaksi kertaa vuodessa. Palautekyselyn tavoitteena olisi kerätä palautetta ja kehitysehdotuksia seuran toiminnan kehittämistä varten. Harkitsinkin tämän kyselylomakkeen laatimista opinnäytetyö prosessin aikana, mutta aikataulullista syistä ja opinnäytetyön suureen työmäärään nähden jouduin tästä jatkokehittämisaiheesta kieltäytymään. Seuratyöntekijä ehdottikin, että hän aikoo ottaa palautekyselyn seuraavaksi jatkokehityksaiheeksi salibandyseuralle.

Lähteet

- Alaja, E. 2017. Urheiluseuroille uusi laatuohjelma. Etelätuuli Etelä-Suomen liikunta ja urheilu ry:n verkkolehti. Viitattu: 26.9.2019 <https://www.eslu.fi/etelatuuli/2017/9/urheiluseuroille-uusi-laatuohjelma/>
- FB Factor. (2018) Toimintaopas FB Factor. Saatavilla: 18.11.2018 <http://fbfactor.fi/wp-content/uploads/2018/10/Toimintaopas-FB-Factor-2018-2019.pdf>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Hossain, T., Suortti, K. & Kallio, M. (2013) Urheiluseurat kunniaan. Valtion liikuntaneuvoston julkaisu 2013:7. Viitattu: 28.11.2018. http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/287/Urheiluseurat_kunniaan_www.pdf
- Kuusisto, S. 2018. Seuraohje Papas ry:lle. Sähköpostiviesti 30.9.2018. Vastaanottaja J. Hautamäki.
- Kuusisto, S. 2019. Seuraohje haastattelu. Sähköpostiviesti 30.1.2019. Vastaanottaja J. Hautamäki.
- Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus, Liikunnanohjaaja (AMK): 210 op Liikunnan ammattikorkeakoulututkinto. N.d. Kajaanin ammattikorkeakoulu. Viitattu: 1.10.2019. <http://opinto-opas.kamk.fi/index.php/fi/68146/fi/68090>
- Mäenpää, P. (2016). Urheiluseuratoiminta muuttuu – tietoa nykyaikaisesta ja visioita vuoteen 2050. Teoksessa Kalliokoski, K & Keskinen, K (toim.) Liikunta ja tiede. Helsinki: Liikuntatieteellinen Seura. Viitattu: 1.4.2019.
- Oulun yliopisto. (2019) Tieteellisen tiedonhankinnan opas: Tekijän oikeus ja plagiointi. Viitattu: 16.2.2019. http://libguides oulu.fi/tieteellinentiedonhankinta/tekijanoikeus_ja_plagiointi
- O2-Jyväskylä ry. (2018) Seuraohje. Saatavilla: 18.11.2018. https://www.o2-jkl.fi/files/upload_pdf/17375/Seuraohje_v4_0.pdf
- Papas ry. (2018) Hallitus ja yhteistiedot. Saatavilla: 18.11.2018. <https://www.papas.fi/9>
- Papas ry. (2018) Seuran kotisivut. Saatavilla: 18.11.2018 <https://www.papas.fi/35308>

- Papas ry. (2018) Seuran säännöt ja toimintaohjeet. Saatavilla: 18.11.2018. <https://www.papas.fi/seuran-saannot-ja-toimintaohjeet>
- Salibandy.fi. (2012) Salibandyseuran Hyvä Hallinto. Viitattu: 28.11.2018. https://salibandy.fi/files/6914/0248/7489/Seuran_Hyv_Hallinto_salibandy_2012.pdf
- Salibandy.fi. (2018) Salibandyn esittely. Viitattu: 28.11.2018. <https://salibandy.fi/salibandy-info/lajiesittely/salibandyn-esittely/>
- Salibandy.fi (2018) Salibandy Suomessa. Viitattu: 8.1.2019. <https://salibandy.fi/salibandy-info/lajiesittely/liiton-esittely/>
- Salonen, K. (2013). Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Viitattu: 28.11.2018 (<http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>)
- Schroderus, K., Väisänen, U., Hyvönen, J., Kinnunen, K., Hakolampi, M-H., Okkonen, H., Erkkilä, A., Nilosaari, M., Kilpeläinen, V. & Moisio, T. (2018) Sotkamon Jymy-Pesis ry. Seuratoiminnan toimintakäsikirja. Saatavilla: 18.11.2018. http://www.sotkamonjymypesis.fi/wp-content/uploads/2013/05/Toimintak_sikirja.pdf
- Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry. (2011) Hyvähallinto. Viitattu: 30.11.2018. <https://www.seuraohjelma.fi/seuranhallinto/seurajohtaminen/hyvahallinto/getfile.php?file=88>
- Suomen Olympiakomitea. (2018) Materiaali ja työkalut. Viitattu: 9.10.2019 https://www.olympiakomitea.fi/uploads/2019/03/eca40189-seuratoiminnan-mallin_esittely_pitka-versio.pdf
- Suomen Olympiakomitea. (2018) Tähtiseurat – seurojen laatuohjelma. Viitattu: 18.11.2018. <https://www.olympiakomitea.fi/seuratoiminta/tahtiseurat-seurojen-laatuohjelma/>
- Suomen Olympiakomitea. (2018) Tähtiseura – verkkopalvelu jalkapallon ja salibandyn seuroille. Viitattu: 1.3.2019. https://www.olympiakomitea.fi/uploads/2018/10/tahtiseura-verkkopalvelu_jalkapallon-ja-salibandyn-seurat.pdf
- Suomen Olympiakomitea. (2018) Urheiluseuran toimintakäsikirja/ -toimilinja. Viitattu: 10.1.2019 https://storage.googleapis.com/valo-production/2018/01/urheiluseuran-toimintakäsikirja_paivitetty12.1.2018.pdf
- Tuomi, J & Sarajärvi, A. (2018) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Liitteet

Liite 1: Palautekysely Papas ry:n seuraohjeesta

Palautekysely Papas ry:n seuraohjeesta

Hei sinä papaslainen!

Olen Julius Hautamäki ja opiskelen Kajaanin ammattikorkeakoulussa viimeistä vuotta liikunnanohjaajaksi ja olen tehnyt opinnäytetyöni salibandyseura Papakselle. Opinnäytetyöni aiheena oli laatia seurallenne oma seuraohje, jonka tarkoituksena on kehittää, selventää ja helpottaa salibandyseuranne toimintaa.

Seuraohjeen toteutin syksystä 2018 lähtien yhteistyössä Papaksen seuratyöntekijä Sarita Kuusiston kanssa ja nyt tarvitsisin teidän papaslaisten palautetta laatimastamme seuraohjeesta.

Huom! Ennen kuin vastaat palautekyselyyn muistathan perehtyä ensiksi seuraohjeeseen. Palautekyselyssä on 7 kysymystä, jotka ovat kaikki avoimia kysymyksiä. Kysely on suunnattu Papas ry:n seuratoimijoille mm. valmentajille, joukkueenjohtajille, pelaajien vanhemmille ja seuran hallitukselle.

Kyselyyn vastaamiseen menee arviolta noin 10-15 minuuttia. Vastaukseksi ei siis kelpaa esim. vastaukset kyllä ja ei, vaan pyri perustelemaan vastauksesi aina muutamalla lauseella. Kyselyyn vastataan anonyymisti ja vastauksistanne tulen keräämään yhteisen koonnin opinnäytetyöhöni, jotta pystyn arvioimaan työn onnistumista ja mahdollisia jatkokehitys kohteita. Arvostan jokaista antamaanne palautetta, sillä se auttaa minua opinnäytetyöni viimeistelyssä. Palautteesta saatan nostaa muutamia lainauksia opinnäytetyöhöni, joista vastaajaa ei voida tunnistaa. Muistathan vastata kaikkiin kysymyksiin!

Kiitos jo etukäteen!

*Pakollinen

Onko seuraohjeelle ollut tarvetta? Perustele. *

Oma vastauksesi

Löytyykö ohjeesta riittävän paljon tietoa Papaksen toiminnasta?
Jos puuttuu niin mitä? *

Oma vastauksesi

Koetko sinua koskevien vastuualueiden ohjeistukset tarpeeksi
riittäviksi? Perustele. *

Oma vastauksesi

Millä tavalla seuraohje on käytännöllinen seuratoimijoille? (esim.
vanhemmat, valmentajat, joukkueenjohtajat ja jne.) *

Oma vastauksesi

Onko seuralla ollut mielestäsi aikaisemmin haasteita tiettyjen
ohjeistuksien kanssa, jotka ovat olleet epäselviä/puutteellisia? *

Oma vastauksesi

Millä tavalla koet ohjeen edistävän seuran toimintaa
tulevaisuudessa? *

Oma vastauksesi

Mitä hyvää ja kehitettävää seuraohjeessa mielestäsi oli? *

Oma vastauksesi

LÄHETÄ

Sivu 1 / 1

Älä koskaan lähetä salasanaa Google Formsin kautta.

Liite 2: Salibandyn seurakehitys.fi:n kriteerit.

Seurakehitys.fi

30.11.2018

Johtaminen ja Hallinto

Hallinto

1. Seuran hallituksen puheenjohtaja johtaa hallitustyöskentelyä.
2. Seuran hallitus on määritellyt, kuka toimii mahdollisen johtavan toimihenkilön esimiehenä.
3. Seuran hallituksen jäsenet ovat esteettömiä toimimaan luottamustehtävässään.
4. Seurassa arvioidaan huolellisesti esteellisyyksymykset, jotta ulkopuolisille ei synny vaikutelmaa eturistiriidasta.
5. Seura aktivoi jäseniään osallistumaan seuran kokoukseen.
6. Seuran hallitus valmistelee seuran kokouksen aineiston ja toimittaa sen ennakoon jäsenistölle.
7. Seuran kokouksen päätöksenteossa noudatetaan hyviä kokouskäytäntöjä.
8. Seuralla on dokumentoitu talousohjesääntö (sekä muita mahdollisia dokumentteja), jotka määrittävät seurassa toimivien tehtävien- ja vastuujakoa.
9. Mitä toimintaa ohjaavia dokumentteja seuralla on olemassa? Mitä tarvittaisiin vastuunjaon selkeyttämiseksi?
10. Seura on määritellyt hallituksen jäsenten tehtävät, vastualueet ja toimivallan.
11. Kuinka usein seuran hallitus kokoontuu toimintavuoden aikana?
12. Seuran hallitus järjestää seuran toiminnan vastuullisesti.
13. Seura on käynnistänyt tai harkitsee valtuutettujen ryhmien (esim. toimintatiimien / työryhmien) toiminnan käynnistämistä seuratoiminnan eri osa-alueilla.

Johtaminen

1. Seuran toiminnan tarkoitus ja toimintaperiaatteet huomioidaan toiminnassa, toiminnan suunnittelussa ja yli toimintakauden ulottuvassa kehittymisen suunnittelussa.
2. Seuran jäsenistö tiedostaa seuran toimintaperiaatteet.
3. Seuran hallituksen jäsenten (ja työntekijöiden, jos heitä on) yhteystiedot ovat jäsenille saatavilla.
4. Seuralla on yhteneväiset toimintakertomus, toimintasuunnitelma ja tilinpäätös.
5. Seuran toimijoiden vastuut, valtuudet ja esimiessuhteet on määritelty ja viestitty.
6. Seuran tekemissä työ sopimuksissa määritellään esimiessuhteet. Mikäli seuralla ei ole johtavaa toimihenkilöä, hallitus vastaa myös päivittäisestä toiminnasta ja ta-

lous- ja henkilöstöhallinnosta, kuten kirjanpidon järjestämisestä, maksuliikenteestä, varainhoidosta ja työlainsäädännön mukaisten työnantajavelvoitteiden täyttämisestä.

7. Seuralla on käytäntö ja vastuuhenkilöt uusien seuratoimijoiden perehdyttämiseksi tehtäviinsä ja seuran toimintatapoihin.
8. Seuran jokaisella joukkueella on oma tavoitteellinen, yhtenäisen mallin mukaan tehty kausikohtainen toimintasuunnitelma.
9. Seura on ottanut käyttöön seurahallintatyökalun (esim. Excel, myClub, seuramappi) ja hyödyntää sen tarjoamia mahdollisuuksia (esim. jäsenrekisterin ylläpito, tiedottaminen).
10. Seuran hallitus seuraa seuran taloudellista tilannetta kauden aikana.
11. Seuralla on tai se kartoittaa mahdollisuuksia palkata seuran hallintoon työntekijä, esim. toiminnanjohtaja tai seuratyöntekijä.
12. Seuran palkatuilla työntekijöillä on kirjallinen työsopimus ja toimenkuva.
13. Seuran palkatuilla työntekijöillä on lakisääteinen työterveyshuolto.
14. Seura edistää ja tukee toiminnassa mukana olevien henkilöiden kouluttautumista.
15. Seura rekrytoi aktiivisesti uusia vapaaehtoisia/oto-toimijoita.
16. Seuran keskeisillä oto- ja vapaaehtoistoimijoilla on kirjallinen sopimus tehtävistään ja niiden hoitamisesta.
17. Seura palkitsee vapaaehtoisiaan.
18. Seura kysyy jäseniltään palautetta vähintään kerran vuodessa.
19. Seura tarkastaa rikostaustaotteen uusilta alaikäisten kanssa toimivilta seuratoimijoilta.
20. Seura tarkistaa rekrytointiprosessin yhteydessä rikostaustaotteen uusilta työntekijöiltä/oto-toimijoilta.

Urheilun johtaminen

Seuran arvot ja toimintatavat

1. Seuran urheilutoimintaa toteutetaan seuran arvojen mukaisesti.
2. Miten seuran arvot näkyvät joukkueiden valmennuksessa?
3. Seuralla on urheilussa yhteiset seura- ja joukkue-tason tavoitteet.
4. Seuralla ja joukkueilla on toimintasuunnitelma, miten yhdessä asetettuihin tavoitteisiin päästään.
5. Seuralla on yhteisesti sovitut valmennuksen toimintatavat.
6. Miten seuran toimintatavat näkyvät päivittäisessä valmennustoiminnassa?
7. Seuralla on kirjalliset pelisäännöt.
  - a. Seuran kirjallisiin pelisääntöihin sisältyy talouden, seurasiirojen ym. vastuiden määrittelyt sekä joukkuekohtaiset pelaamiseen, harjoitteluun ja vanhempien rooleihin liittyvät pelisäännöt.
8. Seuran pelisäännöt käydään läpi yhteisessä tilaisuudessa ja toimitetaan pelaajille ja junioripelaajien huoltajille.

9. Seuran joukkueiden toimintasuunnitelmaan on kirjattu kausikohtaiset avaintavoitteet.
10. Pelaajat ja heidän huoltajansa ovat tietoisia pelaajan kehittymistavoitteista.

Pelaajakehityksen tahtotila

1. Seurassa on kirjattu urheilutoiminnan ikäluokkakohtaiset tavoitteet.
2. Seuran urheilutoiminnalla on yhtenäinen vuosikello.
3. Ikäluokkakohtaisten tavoitteiden toteutumista seurataan.
4. Miten toimintaa seurataan päivittäisessä arjessa?

Pelaajien kehittäminen

1. Seuran joukkueiden valmennussuunnitelmaan on kirjattu painopisteet
2. Seurassa on nimetty henkilö (vähintään osa-aikainen/oto), joka vastaa koko seuran urheilutoiminnasta.

Osaamisen vahvistaminen

1. Seuralla on avainharjoitteet ikäluokkakohtaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Mistä avainharjoitteet ovat löydettävissä?
3. Miten avainharjoitteiden saatavuus on varmistettu kaikille valmentajille?
4. Seura toteuttaa joukkuekyselyn kausittain valmentajan toiminnasta.
  - Pelaajille valmennuksesta
  - Vanhemmille ilmapiiristä
  - Joukkueenjohdolle yhteistyökyyvystä
5. Seuran joukkueiden vastuvalmentajilla on kehityssuunnitelma.
  - Kehityssuunnitelma syntyy joukkuekyselyistä ja/tai muista itsearviointinissa havaituista kehittymistarpeista.
6. Seuran valmentajat tapaavat toisiaan vähintään 4 kertaa vuodessa yhteisissä tilaisuuksissa.

Rakenne ja resurssit

1. Seura suunnittelee valmennuspäällikön tai valmentajan palkkaamista seuran toiminnan kehittämisen jatkamiseksi.
2. Seuran kaikilla joukkueilla on vähintään kaksi valmentajaa.
3. Seuran kunkin joukkueen vähintään kahdesta valmentajasta yksi on päävastuussa joukkueen valmennustoiminnasta.
4. Joukkueen valmentajien roolit ja vastuut on yhteisesti sovittu ja dokumentoitu.
5. Seuralla on käytössään tavoitteisiinsa sopivat olosuhteet TAI tavoitteisiinsa sopiva olosuhteiden kehityssuunnitelma.

Viestintä ja markkinointi

Viestintä ja markkinointi

1. Seuran sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä on mukana suunnitelmallisuutta.
2. Viestinnän ja markkinoinnin vastuita on määritelty ja niiden toteutumista seurataan seuran hallituksessa.
3. Miten suunnitelmallisuus näkyy seuran viestinnässä?
4. Seurassa on laadittu kriisiviestinnän ohjeistus.
5. Seuran arvot, strategia ja visio ovat luettavissa seuran kotisivuilla.
6. Seura päivittää sosiaalisen median kanaviaan.
7. Seura on tunnistanut olennaisimmat sidosryhmänsä ja verkostonsa.
8. Mitkä ovat seuran keskeiset sidosryhmät ja verkostot?
9. Seura on laatinut selosteen henkilötietojen käsittelystä, joka on jäsenten luettavissa.

Myynti ja varainhankinta

1. Seuralla on vähintään yksi sponsori, joka tukee seuraa taloudellisesti.
2. Varainhankinnan osalta on sovittu säännöllisesti pidettävät palaverit (vähintään tavoitepalaveri ja toteutumisen seurantapalaveri).
3. Seuran pelaajilla on mahdollisuus rahoittaa oman joukkueensa tai toimintaryhmänsä toimintaa osallistumalla varainhankintaan.
4. Seura asettaa vuosittain (kalenterivuositain tai toimintakausittain) kumppanuusmyynnille tavoitteen.

Tapahtumat

1. Seuran tapahtumissa on henkilö, joka vastaa ohjeistuksista ja perehdytyksistä.
2. Seuran järjestämistä tapahtumista viestitään aktiivisesti eri kanavissa.
3. Tapahtumia myydään ja markkinoidaan ja ne nähdään varainhankintamahdollisuutena.
4. Seuran järjestämiin tapahtumiin myydään pääsylippuja.
5. Seuran järjestämiä tapahtumia varten on laadittu / laaditaan turvallisuussuunnitelma.